

Windows on the World

Minneapolis Jewish Artist Lab

12/5/17 17 Kislev 5777

Rabbi Alexander Davis

Exodus 40:24

וַיִּשֶׂם אֶת־הַמְּנֹרָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד נֹכַח הַשֻּׁלְחָן עַל יָרֵךְ הַמִּשְׁכָּן נֹגְבָה: וַיַּעַל הַנֵּרֹת לִפְנֵי ה'

And Moses put the menorah in the tent of meeting, over against the table, on the south side of the tabernacle. And he lit the lamps...

Josephus Flavius (1st C.), Ant. 3:144-146

Over against this table, near the southern wall, was set a candlestick of cast gold, hollow within, being of the weight of one hundred pounds.

1 Maccabees 4:49-50

They made new holy vessels, and brought the lampstand, the altar of incense, and the table into the Temple. Then they burned incense on the altar and lighted the lamps on the lampstand, and these gave light in the Temple.

Shulchan Arukh 671:7

ובבית הכנסת מניחו בכתל דרום או בדרום המנורה, ומסדרן ממזרח למערב
הגה: ואין אדם יוצא בנרות של בית הכנסת, וצריך לחזור ולהדליק בביתו

In the synagogue, one should place the chanukkah lights at the southern wall and should arrange them from east to west. Rem" a: A person does not fulfill his obligation with the lights of the synagogue and so needs to kindle again in his own house.

Shabbat 21b, 22a

ת"ר נר חנוכה מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ אם היה דר בעלייה מניחה בחלון הסמוכה לרה"ר ובשעת הסכנה מניחה על שלחנו ודיו

The Sages taught: It is a mitzvah to place the chanukkah lamp at the entrance to one's house on the outside. If he lived upstairs, he places it at the window adjacent to the public domain. And in a time of danger, he places it on the table and that is sufficient to fulfill his obligation.

אמר רבה נר חנוכה מצוה להניחה בטפח הסמוכה לפתח והיכא מנח ליה רב אחא בריה דרבא
אמר מימין רב שמואל מדפתי אמר משמאל והילכתא משמאל כדי שתהא נר חנוכה משמאל
ומזוזה מימין :

Rabba said: It is a mitzvah to place the chanukkah lamp within the hand-breadth adjacent to the entrance. The Gemara asks: And where, on which side, does he place it? There is a difference of opinion: Rav Acha, son of Rava, said: On the right side of the entrance. Rav Shmuel from Difti said: On the left. And the halakha is to place it on the left so that the chanukkah lamp will be on the left and the mezuzah on the right.

Rashi (11th C. France), ad loc.

מצוה להניחה - בחצר או ברה"ר בטפח הסמוך לפתח שאם ירחיקנו להלן מן הפתח אינו ניכר
שבעה"ב הניחו שם

It is a mitzvah to place the light in the courtyard or public domain one hand-breath from the door for if it is farther, it will not be recognized that the homeowner placed it there.

Shulchan Arukh 671:7

מצוה להניחו בטפח הסמוך לפתח משמאל, כדי שתהא מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל; ואם
אין מזוזה בפתח, מניחו מימין; ואם הניחו בדלת עצמו, וניחנו מחציו של כניסה לצד שמאל.
הגה: ומיהו בזמן הזה, שכלנו מדליקין בפנים ואין הכר לבני רשות הרבים כלל, אין לחוש כל
כך אם אין מדליקין בטפח הסמוך לפתח; ומכל מקום המנהג להדליק בטפח הסמוך לפתח כמו
בימיהם, ואין לשנות...

It is a mitzvah to place the chanukkah light in the hands-breadth closest to the entrance on the left, so as to have the mezuzah on the right and the chanukkah light on the left. But if there is no mezuzah in the entrance, he should place the chanukkah light on the right. If one places it in the doorway itself, he should place it on the leftmost half of the entrance. Rem"a: However nowadays, when all kindle inside, and there is no recognition for the people of the public domain at all, one should not worry so much if we do not kindle it in the hands-breadth closest to the entrance. In any case, the custom is to kindle it in the hands-breadth closest to the entrance, as in our ancestors' days, and one should not deviate...

Questions to Consider:

Why do we light at home instead of only at the synagogue?

Why do we light at the threshold of the house instead of inside it?

Why do we light opposite the mezuzah?

Shimshon Raphael Hirsch, *Collected Writings*

It is not enough that you light candles in your synagogue, your Temple. The mitzvah of Chanukkah is "each person a light for their home." What gain is there if in your Temple there are songs of praise if there is no one in the home who soars with the Jewish spirit? For, salvation will not come to Temples nor will it come from Temples. Salvation comes from homes.

Numbers Rabbah 15:2

תדע קשאדם בונה בית עושה לו חלונות צרות מבחוץ ורחבות מבפנים, כדי שיהא האור נכנס מבחוץ ומאיר מבפנים, ושלמה שבנה בית המקדש לא עשה כך אלא עשה חלונות צרות מבפנים ורחבות מבחוץ, כדי שיהא האור יוצא מבית המקדש ומאיר לחוץ, שנאמר (מלכים א ו, ד): ויעש לבית חלונות שקפים אטומים, להודיעד שכלו אור ואין צריך לאורם

When you raise light in the lamps . . . toward the face of the menorah (Num. 8:2) When a person builds a house, he makes the windows narrow on the outside and wider on the inside, so that the light from the outside should optimally illuminate the interior. But when King Solomon built the Holy Temple in Jerusalem he made the windows narrow within and wide without, so that its light should emanate to the outside and illuminate outside as it says, "And for the house he made windows broad within, and narrow without" (1 Kings 6:4).

Rambam, *Hilkhhot Beit Habechira* 3:9

The goblets resembled Alexandrine chalices. They had wide mouths and narrow bases.

Neil Gillman, *My Peoples Hagaddah*, p. 101

From slavery to freedom, from sorrow to happiness, from mourning to celebration, from darkness to light. Transitions of this kind are called "liminal moments." Liminal signifies thresholds or "in-betweens," moments when we leave one structure or identity behind and enter a new one. Rites of passage are all liminal moments as are sunset and sunrise, a new month, etc. Liminal moments are typically marked by rituals.

Sfat Emet (Yehuda Aryeh Leib Altar, 19th C., Poland)

למה קבעו מצוה אצל הפתח? לרמוז שימי החנוכה הם פתח והתחלה לגאולה שלימה במהרה בימינו. וכלל גדול כי לעולם אין הקב"ה משאיר את בני ישראל בלי נקודת אור שלא תהי ח"ל נפילה שלימה... ועל פתח זה אמרו חז"ל: פתחו לי פתח כחודו גל מחט- שער קטן, היינו אף בעת ההסתרים וההאפלות- אפתח פתח של היכל- יתגלה וינצנץ אורו של משיח.

Why was the mitzvah set for the threshold? To hint at the idea that Chanukkah marks the threshold of the full redemption- may it come speedily! It is a major principle that God never leaves the Jewish people without a trace of light, completely fallen... About this threshold, the Sages say, "Open for Me an opening the size of the eye of a needle"- that is to say, even at the time of concealment and opacity, and I will open for you an opening the size of a hall" and the light of the messiah will be revealed.